

JASMINKA FRLETA BOTICA – INŽENJERKA KOJA JE OTKRILA SVE O ŽIVOTIMA 26 ŽENA IZ HRVATSKE

🕒 22-04-2018 👁 102

Share 2 Tweetaj Email

– Žene s kojima sam razgovarala nisu očekivale zaštitu od zakona i konvencija, te se pitam bi li osjećale da Istanbulska konvencija može nešto promijeniti u njihovom životu , kaže Jasminka Frleta Botica

Jasminka Frleta Botica (57), diplomirana je inženjerka strojarstva iz Rotterdama. Podrijetlom je iz Slavanskog Broda i dolazi iz slavonsko-dalmatinske iseljeničke obitelji. Bavi se i pisanjem, a nakon biografije u koju je sažela sav svoj život i opisala teške životne trenutke, objavila je i „Veliku ispovijed“, roman u kom se nalaze istinite priče o životima 26 žena iz Slavonije, Dalmacije i Zagreba kroz tri generacije, odnosno žene od 40 do 90 godina.

Te priče govore o ženama i različitim životnim putovima, unutarnoj snazi žena i željom da svijet u kojem žive mijenjaju nabolje, za sebe i generacije koje dolaze. Neke od njih, suočene s teškom stvarnošću, nisu se usuđivale zakonski boriti protiv nepravde, a mnoge ni danas ne vjeruju u Istanbulsku konvenciju o kojoj se toliko raspravlja u Hrvatskoj.

FM: Pišete o ženama koje su prošle i lijepa i teška vremena. Što bi sad one rekle na Istanbulsku konvenciju u Hrvatskoj?

Moje junakinje su se uglavnom oslanjale „u se i u svoje kljuse“, padale i ustajale, ne posustajale. One nisu očekivale zaštitu od zakona i konvencija, te se pitam bi li osjećale da Istanbulska konvencija može nešto promijeniti u njihovom životu.

Iako osobno smatram da svi kojima je zaštita potrebna trebaju ju i dobiti, žalosno je da su nam potrebni zakoni i konvencije (za koje je upitno kako se provode) kako bismo živjeli kao ljudi, jedno drugo uvažavali i poštovali.

FM: Razgovarali ste sa ženama iz Slavonije, Dalmacije i Zagreba. Koliko se one razlikuju u načinu života, razmišljanju, postupcima...?

Nisam uočila bitnu razliku u načinu života, razmišljanja i postupcima. Najveće razlike su generacijske, i između urbane i ruralne sredine, a najčešće proizlaze iz stupnja obrazovanja.

Težina života

FM: Što Vas je najviše potreslo u njihovim ispovijestima?

Težina života i obespravljenost posebno žena starijih generacija, a unatoč svemu njihova ustrajnost, pozitivnost i humor.

FM: U kolikoj se mjeri one bore za žensku ravnopravnost i mjesto u društvu?

Većina starijih žena to nije činila svjesno. One su se borile za opstanak i bolji život svoje djece. Naučile su u obiteljskoj kući raditi, slušati i šutjeti, pa sada slušaju muža. Podsvjesno su znale da se obrazovanjem može lakše postići ekonomska neovisnost, a time i veća ravnopravnost i bolje mjesto u društvu. Pod svaku cijenu su htjele omogućiti svojoj djeci ono što njima nije bilo dostupno – više i bolje obrazovanje, a time i veće mogućnosti u životu.

Žene, moje generacije i mlađe, dobivaju mogućnost školovanja, čime stječu više samopouzdanja, dovoljno su samostalne da idu svojim putem, s mužem ili bez njega, ostvaruju vlastitu karijeru, ne slijede muža i ne služe mu. Često se odvajaju od sredine u kojoj su odrasle odlaskom u urbanu sredinu ili inozemstvo. Vrlo polagano započinje ravnopravnija podjela obaveza u domaćinstvu s mužem.

Žene u „muškim poslovima“ zarađuju manje od muškaraca čak i u Nizozemskoj

FM: Možete li usporediti žene iz Hrvatske sa ženama u Nizozemskoj?

Mislim da razvoj i napredak u Hrvatskoj kasni za Nizozemskom otprilike jednu generaciju. Ovo je bogato društvo i država je sređena, što nije samo pozitivno. Primjerice, velik dio žena moje generacije, u bivšoj Jugoslaviji bio je izuzetno motiviran završiti školu, fakultet, magistrirati, doktorirati... kako bismo našle bolji posao, bile uspješne, priznate. Znale smo da što smo obrazovanije, moći ćemo postići više. Postojala je, i mislim da još uvijek postoji, određena kompetitivnost. U Nizozemskoj mi se čini da je više „lako ćemo“, opuštenije je, dva je isto prolazna ocjena... jer je lakše dobiti posao, kupiti stan, kuću, država za mnogo toga brine.

Ja cijeli život radim u tehnici, dakle u muškom društvu, jer žena još uvijek nema mnogo u toj branši, a one koje su tu, često zarađuju manje nego njihov muški kolega. Ovo je vrlo široka tema o kojoj bismo mogle dugo razgovarati.

FM: Žene o kojima pišete su iz triju generacija. Koliko se njihovi životi razlikuju kroz vrijeme, te poimanja nekih stavova, normi, itd.?

Naše bake su se borile da zadovolje primarne fiziološke potrebe i potrebu za sigurnošću za sebe i svoju djecu teškim fizičkim radom i životom u zajednici, koju je autoritativno vodio muškarac. Strogo se

pridržavajući vladajućeg morala i prenoseći isti na djecu, bile su prihvaćene i donekle zaštićene u takvoj sredini.

Naše majke, njihove kćeri, najčešće se udaju mlade i mlade rađaju djecu. Rijetke žene završavaju više od osnovne škole. Ipak, sve ih više radi izvan kuće, čime dobivaju više samopouzdanja, ali ne i nezavisnost i jednakost, iako ju pred zakonom imaju. One ostvaruju više potreba postojanja (po Maslowu) i njihov život postaje nešto lakši, no još se ne znaju izboriti za poziciju koju zaslužuju.

Očito je da živimo u vremenu velikih i brzih mijena. Prelazimo iz vremena jasnih vrijednosti, definiranih društvenih normi i autoriteta u period individualnosti u najširem smislu, brzog širenja informacija, često negativnih, u čemu se mnogi ne snalaze nego se gube, tražeći rješenje kroz trku za materijalnim, mijenjanjem partnera i poslova, uz sedative i bijegom od stvarnosti.

FM: Koji je Vaš idući projekt? Što planirate?

Imam dosta ideja i želja, ali moram voditi računa sa zdravljem. Predugo sam se i previše iscrpljivala zahvaljujući snažnoj volji, a sada me starost pita što sam činila u mladosti. Ne žalim ja što je tako, jer me je moj borbeni način života oblikovao i doveo tu gdje sam sada, samo sam prinuđena više voditi računa o sebi, više se odmarati. Struna ne može uvijek i vječno biti nategnuta jer onda puca.

O Jasminki Frleta Botica čitajte i u aktualnom tiskanom izdanju Fenix Magazina koji je u prodaji u Njemačkoj, Švicarskoj, Austriji i Luxembourg...

Fenix-magazin/Marijana Dokoza

